

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:
 Egész évre . 8 korona. — Félévre . 4 korona.
 Negyedévre . 2 korona 50 fill.
 — Egyes példány ára 20 fillér. —

Bárvárh Gyula
 felelős szerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Igmándy-utca 60. szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
 Nyílt-tér garmond sora 40 fill.

Közgazdaságunk és pénzintézeteink.

Ha olvassuk pénzintézeteink beszámolóit, ha halljuk, hogy mennyi nyereséggel dolgoznak, kísértésbe jutunk, hogy mindama panaszokat, miket közgazdasági állapotainkról napról napra hangoztatnak, alaptalanoknak tartjuk.

Miként lehetséges, hogy iparosaink, kereskedőink, gyárosaink küzködnének, pénzintézeteink meg virágoznak? Azt kellene hinni, hogy ha a pénzintézet üzlete jó, az ügyfeleik se lehet rosszak.

Ha azonban kissé tüzetesebben szemügyre vesszük közgazdasági viszonyainkat, csakhamar rájövünk, hogy az arány a pénzintézetek és feleink üzletsorsa közt nem mindig egyenes. Csak tanulmányozzuk egyszer az iparvállalati részvénytársaságok jelentéseit. Ezekből is nagyjában véve, jó eredményekről szerezhetünk tudomást, de e jelentések tenorja rendszeresen az, hogy az elért tiszta nyereség — a hangoztatni soha el nem felejtett rossz viszonyok dacára — valamely mellékkörülménynek tulajdonítható. Érdekes ezeket a mellékkörülményeket boncolás alá venni.

A legtöbb évi jelentésben az ügyvezető igazgatóság szerényen a saját körültekintésének és vigyázatosságának tulajdonítja az elért kedvező eredményt, mely megközelíti, vagy csekélységgel túl is haladja az előző évit. Mások az átalakulások kihasználásának köszönhetik a sikert, de vannak olyan ösztintek is, kik csürés-csavarás nélkül egyenesen és nyíltan kimondják, hogy csakis az árviszonyok rendezettsége idézte elő a jó eredményt, a mi világosabban mondva annyit jelent, hogy kartellt kötöttek, s ennek segítségével érték el — természetesen a fogyasztó terhére — olyan eredményt, mely a

mult évinél jelentékenyebb és nem kisebb. Tehát megvallják, hogy csak mesterséges uton tudták részvényeseiknek a várt osztalékot ki erőszakolni.

Ez jellemzi legjobban közgazdasági állapotaink siralmas voltát. Nem akarjuk a kartellek jogosultságát ezáltal bíráltni, de megjegyezzük, hogy a kartellek túltengése egyik jele a rossz közgazdasági viszonyoknak.

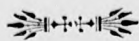
Egy másik jele a pénzintézetek virágzása. Nincs ugyan kétség, hogy ez a virágzás hosszuéletű nem lehet, ellenkezőleg, tartani kell attól, hogy a legközelebbi években, ha mindjárt nem is a pénzintézetek alapját megingató, de mégis nagyon megérezhető reakció fog beállni. De ha a pénzintézetek ezidőszertit ugynevezett virágzását tekintjük is, arra a szomorú tapasztalatra jutunk, hogy a pénzforgalom szaporodásából elért tiszta haszon főleg annak tulajdonítandó, hogy gyárosaink, kereskedőink és iparosaink nagyobb mértékben veszik igénybe a hitelt, a mi ismét annak a jele, hogy üzleti forgalmuk nem mozog a rendes kerékvágásban.

Mindazáltal a mai rossz közgazdasági viszonyoknak kihatása nem mutatkozik még egész nagyságában. De csalhatatlan jelek mutatnak arra, hogy következményeket csak ezután, a legközelebbi esztendőben fogjuk a maguk teljességükben megsínyleni.

Már pedig ezeken okvetlenül mielőbb segítenünk kell.

Jelenleg nincs más, mit tennünk, mint gondoskodni, hogy a silány viszonyok elmaradhatlan utóhatása ne ingassa meg egész közgazdasági életünket.

Ne bizzunk a pénzintézetek kedvező üzleti eredményeiben, hanem legyünk résen és készüljünk el arra, hogy a közgazdasági válság bajain nagyobb megrázkódtatás nélkül essünk át.

Szigetvár nevezetességei.

A szegény-ügy.

Tél van, munkahiány van, szegénység van: időszerű hát a szegény-ügyről beszélni. Nálunk szegényeknek a vagyontalan, munkaképtelen, elaggott vagy nyomorék embert, a koldust tekintik. Szegény-ügy alatt tehát a koldusok ellátását értik. A szegény-ügy rendezése történik:

1. hatóságilag és
2. társadalmi uton.

Hatóságilag a szegény-ügyet úgy rendezik, hogy a városházán annak, aki koldusbotra jut, pléh-táblát akasztanak a nyakába azzal a biztatással, hogy most már forduljon a jó emberekhez. Más módja a rendezésnek, hogy a főszolgabírótság lecsukolja azt, aki engedelem nélkül koldul.

A szegény-üggyel társadalmi uton pedig főleg két szervezet foglalkozik, u. m. a keresztény- és az izraelita jót. nöegylet.

Az utóbbiról éppen semmit sem tudok. Sem jót, sem rosszat. Azt hiszem nyugodtan fel is oszolhatna, mert szegény zsidó — hála a magyar szabadelvűségnek — nem létezik. (Ez utóbbi kifejezést csak stilszerűség okából használtam.)

A ker. nöegylet tevékenységéről is csak annyit tudok, hogy néha mulatságot rendez. Arról azonban, hogy a szegény-ügynek mi haszna van működéséből, nem tudok. A jó-ságos asszonyok úgy látszik csak a jó Istennek számolnak be jó cselekedeteikről. Pedig nem ártana, ha itt a földön a nyilvánosság előtt is megtennék. Hiszen az erényt — mint az irás mondja — nem véka alá kell rejtteni, hanem a hegyre kell állítani, hogy mindenki lássa. Világosabban szólva: sohsem olvastam róla, hogy mennyi a a nöegylet vagyona, mekkora a jövedelme s mennyit fordít abból jótékonyra célra. Pedig ezeket nyilvánosságra hozni mindenütt szokásos s üdvös is. Hiszen ezekből látja a közönség, hogy mily mértékben kell támogatni a nöegyletet. Amíg ez meg nem történik, joggal mondhatom, hogy a ker. nöegylet működéséről sem tudok semmit.

Azaz valamit mégis tudok. Egy kis anekdotát, melyet jellemzésül elmondok.

Olcsó árak!

NŐI ÉS FÉRFI DIVATÁRUHÁZ
 Előre haladott idény miatt az összes téli áruk
 mélyen leszállított árban árusítatnak el.
 HEISLER FERENCZ és TÁRSA divatáruháza a Békához SZIGETVÁROTT.

Pontos kiszolgálás!

Egyik lelkes nögyeleti tag fölkererte tagtársait, hogy akinek elhasznált ruhája van, juttassa hozzá, majd kiosztja szegényeinek. Erre egy szintén jószágos, de csipős nyelvű asszony azt felelte, hogy oda tudja adni ő maga is a szegényeknek, ha van valamije, legalább az ő kezét csókolják meg.

Ez tehát a szegény ügy jelen állapota nálunk.

Azonban: javulás várható.

Van nekünk egy bőkezű és nemes szívű mecénásunk: *Biedermann Rezső* báró. A báró ur azonban nemesak jószívű, hanem jószemű ember is. Az alatt a rövid idő alatt is míg végig hajtát a városon, meglátta a házról-házra járó koldusokat, s mélyen megsajnálván őket, azzal a szép tervvel kezdett foglalkozni, hogy szegényházat épített itt s véget vet a nyomorult koldulásnak.

Értekezett is egyik bizalmasával s megkérte, hogy szerezze meg az adatokat egy szegényház létesítéséhez.

A megbízott, ki mellesleg mondva gazdag ember s így a szegény-üggyel az időig nem foglalkozott, nagy buzgalommal, de kevés tájékozottsággal kezdte az adatgyűjtést. Szegényházat keresett, melyet mintául vehessen. Kristóffy belügyér „y“-át nem keresték oly hévvel, mint ő azt a bizonyos szegényházat, de széles Magyarországon nem akadt rá. Lám mennyire el vagyunk mi maradvá!

Badenben azonban mégis sikerült egyre rátalálni s annak meg is szerezte költségvetését, tervét, szabályzatát, szóval minden szükséges adatot.

Mig azonban mindez összekerült, addig a báró ur figyelme bizonyosan valami más szép célra terelődött s egyelőre a szegényház létesítése elmaradt, hiszem azonban, hogy nem végleg, sőt talán hamarabb elő kerül e tárgy ismét mint hinők.

Erre a biztosan várt esetre tekintettel, adom tudtára mindenkinek, a kiket a szegényház létesítése körül majdan beleszólás illet, hogy Budapest épen most rendezte a szegény-ügyet korszerűen s hogy szegényházat Badennél sokkal közelebb — Pécsnél is lehet látni, már vagy 10 év óta.

Társadalmi szemle.

A csillár alatt.

(Báli reflexiók.)

Irta: Dr. Vértes József.

Még nem is olyan régen volt, hogy a megyei bál, vagy a nögyelet táncmulatsága ne hozta volna izgalomba az egész várost, sőt a vármegyét.

Bizony az én gyermekkoromban más világ járt még. A „Korona“ szállóban ifjúnak úgy rakta a csárdást, hogy a jó öreg Miska bácsi alig győzte hordatni a sok hűsítő nedűt, mit magyarán úgy hívunk, hogy pezsgő.

Pezsgő volt akkor ám nemesak a bor, de az élet is. Ujjal mutattunk arra, ki nem táncolt. Kinéztük a teremből, a mi annyit jelent mai nyelven, hogy a szemünkkel teszteltük ki. Lujzi bácsi már vagy 90 esztendőt hord a vállán, de ügyesebb táncos még ma sem akad a vármegyében.

Lujzi bácsi! Bizony-bizony elszorul a

szivem, ha a te örökifju kedélyedre, mindig vidám beszédedre gondolok. Van-e csak egy is a mai ifjúság között, aki teveled egy sorba volna állítható? Van-e csak egy is, aki a te mindig vidám természetteddel versenyre kelhetne?

Ne kívánd tőlem, jó öregem a feleletet. Te is tudod.

Most ott a csillár alatt van a mi ifjúságunk helye.

A csillár a mai bálterem egyik legfontosabb tényezője. Ezelőtt 10—15 esztendővel az öreg urak foglaltak helyet a csillár alatt, a táncterem közepén s onnan gyönyörködtek ifjaik multságában. Gyönyörködtek s irigykedtek. De szívesen is vegyülnének közéjük, de a lábak öregek, tessék csak ott maradni, ott a csillár alatt.

Ezeket a kényszerűség szögezi le a csillár alá.

A mai bálterem lépe alaposan megváltozott. A csillár alatt ott látod hazánk jövőjét, nemzetünk díszét, virágát, amint ásitózya, hátrattett kezekkel tüntetőleg unatkoznak. Őt ez már nem érdekli. Ez csak amolyan kötelességszerű látogatás, melyből talán még némi haszna is lehet.

Igen haszna, Jenő ur már mégsem egészen közönyös. Egyszer csak meglöki a mellette álló „kollega urat“ (jogász vagy miféle lehet a szerencsétlen teremts) idegesen rángatja lábát, bámulatos ügyességgel szeméret csapja monokliját és a „kollega urral“ együtt fikszirozza Margit kisasszonyt.

Margit kisasszonyt érdemes fikszirozni. A mama már másodszor hozta a bálra. Ő nagysága az eladó lányok sorába lépett.

— 80.000 forintja van, mondják egymásnak. Szünórakor az asztalukhoz ülünk. Ilyen a világ a csillár alatt.

Az ifjak egykedvűsége: az ifjúság egykedvűségévé fajul el. Ettől a tétlen lagymatag társaságtól várjuk mi a magyar társadalom újjászületését?

Az a fényes csillár számtalan sok lángjával szomorú jövőre veti fényét.

A Jenők a hozományt nézik, a Margitok a diplomát keresik. Csak a tanult ember, csak az egyetemet járt halandó „jöhet számításba.“

A lányok nézetét értem, nem is ők a hibásak. A papa, a mama beiratják a gimnáziumba, vagy ha közelben nem végezheti el tanulmányait, hát jár franciára, zongorára, aethetikára, és a jó Isten tudja, még mi mindenre nem.

A konyha? Ott van a szakácsné! A takarítás? Mire való a szokaleány? A nagymosás? Hát a mosónő szájából is kivegyék a kenyeret? Ezekkel a kérdésekkel elégíti ki Margit kisasszony aggodásunkat.

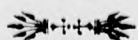
Bizony ez így sincs rendjén. A csillár alatt levő ifju hozományvadászok s a csillár körül röpdős fiatal eladó lányokak valóban egymásra akadtak. Egy-egy monokli még sikert is érhet el, mely siker koronája a házasság.

Ez a házasság mély szomorúsággal tölti el mindnyájunk szívét. Az anyakönyvvezető is, a pap is összeadhatja őket; örök hűséget is esküdhettek egymásnak, de hogy ennek a szeretet hijján való egybekelésnek boldogság legyen a kísérője, azt már nem hisszük.

A csillár rideg fénye a családi tűzhely melegét nem tudja pótolni.

El a csillár alól.

(Reméljük, hogy a mi aranyifjúságunk megfontolja e komoly szavak igazságát és már a legközelebbi Nögyeleti mulatságon is derekasan kitesz magáért. (szerk.)

H I R E K.

— **A pécsi püspök installációja.** *Zichy Gyula* gróf, az ujonnan kinevezett pécsi püspök, püspöki beiktatásának határnapját f. év február hó 7-ikére tűzte ki. Az installáció, tekintettel a püspök családi gyászára, csöndben fog megtörténni. A templomi beiktatás minden részben szabályozva van és azon részt vesz az egész pécsi egyházmegye, a törvényhatóságok, hivatalos körök, küldöttségek és a polgárság. A templomi beiktatáson kívül, a püspök kerülni óhajt minden ünnepeltetést és azért minden valószínűség szerint elmarad a szokásos beiktatási bankett is.

— **Az időjárás.** Az egész országban — kevés kivétellel — mindenütt kisebb-nagyobb havazások voltak e héten; sőt legtöbb helyen még hozzá, viharos szélvész dühöngött. A meteorológiai intézet véleménye szerint: *hidegebb idő várható*, helyenként élénk szelekkel; keleten és délen havazással.

— **Betöréses lopás.** Tudósítónk jelenti, hogy a mult napokban egyik éjjel eddig ismeretlen tettesek *Vaiszlon Engel* Mór kereskedő üzletébe betörték és onnét 6000 korona készpénzt vittek el. A csendőrség széleskörű nyomozást indított s valószínű, hogy a gazembereket mielőbb sikerül kézrekeríteni.

— **Százezer korona kártyapénz.** A budapesti Országos Kaszinó most tette közzé mult évi forgalmáról szóló jelentését. Az érdekesebb tételek közül felemlítjük, hogy tagdíjakból befolyt 154.680 korona *kártyapénz* címén 98.902 korona 80 fillér és szivar eladásból 54.486 korona.

— **Egy 15 éves fiu öngyilkossága.** Hogy milyen megrendítő és rossz hatással van egyesekre az, ha valami borzalmas látvány tárul szemük elé s attól többé szabadulni nem tudnak, mert folyton agyukban forog és rémképeket látnak mindaddig, míg maguk is esetleg tragikus módon vettnek végett életüknek. E lélektani problémán alapszik a következő eset is: Lapunk mult számában megírtuk, hogy a mult hétfőn *Lengyelbóti János* eszmadia a vágóhídon magát felakasztotta és meghalt. Sok bámulója akadt az öngyilkosnak. Köztük *Somogyvári József* helybeli jómódu földműves polgár 15 éves *János* nevű fia is, kit a borzalmas látvány egészen megzavart. Így történt, hogy a szerencsétlen gyermek, ki daczára annak, hogy szüleinek dédelgetett kedvence volt, *vasárnap* reggel 8 óra tájban mig szülei rövid időre távoztak hazulról, valószínű pillanatnyi elmezavarásban a szobában az ajtóba vert szegre, nyakravalójánál fogva magát felkötötte. Borzalmas látvány tárult a csakhamar visszaérkező szülők elé, mert a mint beléptek, a fiu már a földön eszméletlen állapotban hevert és még némi élet is volt benne, de daczára az élesztési kísérletnek és az orvosi segélynek, még sem lehetett megmenteni, mert csakhamar kiszervenedett a szegény *Somogyvári János*.

— **Csődelrendelés.** A kaposvári kir. törvényszék közhírré teszi, hogy *Steiner Ignác* kereskedő, drávaszentmártoni lakos vagyona a csőd megnyitott. Csődbiztosul *Babochay Jenő* dr. törvényszéki albiró, tömeggondnokul *Berkes Mór* dr. szigetvári ügyvéd neveztetett ki.

— **Helybeli takarékpénztáraink az embermentés szolgálatában.** A városunkbeli takarékpénztárak dicsérendő elhatározásáról értesülünk. Ugyanis a József kir. Herceg Szanatorium egyesület megleghangu levelet intézett a pénztárszervezetekhez, melyekben föl-hívja őket, hogy mivel az első népszanatorium építési tőkéje hiányzik, a tartalék alapnak jótékony célú hányadából ajánljának föl valamelyes összeget erre az embermentő célra. Pénztárszervezeteink a kérelmet azt hisszük erejük szerint igyekezni fognak kedvezően elintézni és a magunk részéről csak azt ajánljuk szíves figyelmükbe, hogy a most épülő szanatorium népszanatorium lesz, a szegénysorsu tüdőbetegek ingyenes fölvétele. Isten áldása lesz azon az adományon, melyet pénztárszervezeteink juttatnak az embermentő célra.

— **Lólopás.** Mint lapunknak jelentik f. hó 24-én éjjel Homok-Szt.-Györgyön Nagy János polgár istállójából kóbor cigányok két szép lovát ellopták. Nyomozás folyik.

— **A megtámadott rendőr.** A vásár első napján délután vigan voltak a „Sörház“ vendéglőben és nagyban duhajkodtak, többek közt Rosenberg Ernő helybeli s valami Auszterlitz nevű almamelléki rovott multu sipisták, kiket az oda betérő Böle János rendőr osondre intett. Erre azonban a két berugott fráter a rendőrnek rontott és megtámadták, de Böle támadóit lerázzván magáról, s önvédelemből egy kis csattanós pofonnal is ellátta a két képzelt hóst, mire a csandörök is odaérkeztek és a garázda frátereket bekisérték a rendőrséghez.

— **A fertőben.** Egy tévedt nőt, ki mellett tisztára elzúllott, kísért a csandör pénteken Barcsról a helybeli járásbíróhoz. Császár Marinak hívják s társnőjének Torner Hedvignek összes ruhaneműjét ellopta és Verőczére szökött, de csakhamar elfogták és így most az ügyészség kosztjára kerül a perdita.

— **Élő-állat-szállítás.** Az élő-állatok vasuti, vagy hajón való szállítása dolgában a földművelési miniszter: az állatok egészségének megóvására vonatkozó sok célszerű újítást és több utasítást tartalmazó új szabályzatot készített. — Az egyes állomási Főnökségeknél ingyen megkapható ez az új szabályrendelet.

— **Elcsipett tolvaj cigányasszonyok.** Általános a panasz, hogy a szegény falusi nép nem tud eléggé védekezni a sok tolvaj kóbor cigány ellen. Mit az alábbi eset is igazol. Folyó hó 23-án Horváth Mari és Borbála csavargó cigányasszonyok Szulok községben belopóztak Wirth József polgár házához s a kamrában besozott sertés húst és 3 sonkát összesen 50 kor. értékben elloptak Szerencsére azonban a lopást még idejekorán észrevették s a tolvajokat üldözni kezdték. Sikert is őket még a faluban elcsipni. A két tolvajt átadták a csandöröknek, kik bekisérték őket a szigetvári kir. járásbíróhoz.

— **Bakák a csandörösnél.** Annak idején szó volt róla, hogy a csandörösök csekély létszámát, ahol szükséges ideiglenesen katonákkal fogják megerősíteni. Mint értesülünk, a hadtestparancsnokság rendelete folytán most a parancsnoksága alatt álló ezred legénységéből megfelelő számú katonaságot vezényelnek szolgálatra a csekélyebb számú csandöröskökhöz. A katonák kellő kioktatás után saját uniformisukban, de karszalaggal fognak csandöröszolgálatot teljesíteni.

— **Fegyveres zsaroló.** Ilyenkor télvíz időjén sok a munkanélküli ember, kik közül többen fokról-fokra sülyednek, míg végleg elzúllanak. Ilyen egy elzúllt munkanélküli timár legény, névszerint Bragyár György (koracina Arad megyei) illetőségű csavargó mulatott szerdán a Sörházban, homnét a délutáni órákban távozott és munkakeresés ürügye alatt betért Hackel Pál helybeli börgyároshoz és tőle alkalmazást kért. Mire nevezett az mondta, hogy majd utána néz, hogy adhat-e munkát. A segéd többszöri kérésére könyvét átvette és ezután a magaviselete felől tudakozódott. Megtudta azonban, hogy Bragyár egy rabiátus ember, ki folyton éles tört és forgópisztolyt hord magával és roppant verekedő természetű. Ennélfogva elhatározta, hogy nem alkalmazza. S így mikor a segéd vissza tért, — 1 korona ajándékkal neki könyvét visszaadta. De erre felpattant a rabiátus ember és 24 korona erejéig veszélyes fenyegetésekkel megakartá zsarolni Hackelt, kinek nagynehezen még is sikerült lerázni a felfegyverkezett zsarolót s rögtön a csandörőséghez sietett, homnét Béres Ferencz járásörmesterrel tért vissza. Az örmester nyomban igazolásra szólította fel és a revolvért meg a tört tőle elkobozván, letartóztatta a veszedelmes embert.

— **Pótvásárt kérnek.** Mint hivatalos forrásból értesülünk, a legutóbbi Pál napi orsz. vásár, miután a havazás és kellemetlen időjárás miatt nem volt megtartható, ennélfogva e helyett márczius 19 és 20-ára pótvásárért folyamodnak.

— **Százezer ember.** A hírlapirodalomban páratlanul áll, hogy egy képes hetilap mint „Tolnai Világ Lapja“ ilyen óriási előfizető számmal dicsekedhessen. De általános is a vélemény, hogy ezen lap szinte erején túl gazdag képekben és elbeszélésekben, s ha az árt vesszük, szinte nevetséges, mert hetenkint 50--60 oldal terjedelemben jelenik meg, s félévre 4 ft helyett 3 forintba kerül, ha a „Magyar Kereskedelmi Közlöny“ által fizet elő, Budapest, VII, Dohány-utca 16—18, szám. Ehhez járul az a rendkívüli kedvezmény, a mit a január elsejei előfizetők kaptak. Lapunk jövő számában pontosan leírtuk „Tolnai Világ Lapja“ ajándékát, itt csak azt említjük meg, hogy egy 100 kor. bolti áru domborműből áll.

— **A szőlővessző helyes metszése.** Most jelent meg „A szőlőtöke helyes metszése s annak okszerű nyári kezelése“ című számos ábrával ellátott s 80 oldalra terjedő könyv, chez fűzött 4 külön rajzmelléklettel. Irta: Saary Akos kerületi szőlészeti és borfelügyelő Kaposvárott. Kapható Hagelmann Károly könyvkereskedésében Kaposvárott. Bolti ára: fűzve 1 kor., vászonkötésben 1 kor. 30 fillér. A szerzőnél megrendelve darabonként 20 fillérrel olcsóbb. Felhívjuk t. olvasóink figyelmét e közhasznú és igazán könnyen érthető stillusu műre s ennek megvételét minden szőlőbirtokosnak melegen ajánljuk.

GSARNOK.

Gyuri a hordár.

Gyakran mosolygunk felette, ha egy-vagy más esetre azt mondják a jó öregbácsik: „haj de másképp volt ez a mi időnkben“. — Pedig, ha figyelő szemekkel belezünk az eseményekbe, sok esetben mi is tapasztaljuk, hogy az- vagy amaz csak pár

évvel előbb másképp volt, mint van ma.

Még csak 7—8 évvel ezelőtt, a ki vonattal jött Szigetvárra, láthatta az állomáson, — közvetlen a vonat mellett a piros sapkájával jobbra-balra tekintgető Gyuri hordárt és hallhatta elég monoton hangját „hordár-hordár“ Ma már nem láthatja. Nem azért, mintha Gyuri hordár nem volna a világon. Világért sem. Gyuri hordár ma is él és ma is itt van Szigetváron, — de a viszonyok változása kiszorította őt az állomásról. És Gyuri legény büszkeségét bántotta, hogy a nálánál jóval fiatalabb gyakorlókkal sorban a kijárat ajtajánál, — tehát az állomáson kívül versengjen a csomagok szállítása miatt. Vagy talán nem is annyira a büszkeségét bántotta ez az esemény, hanem Gyuri arra a szomorú valóra ébredt, hogy a fiatal gyerekek kisebb helyen, könnyebben előre tudnak furakodni és mint hogy az elsőhely itt is több előnyt biztosít az utasok csomagjának kézre kerítéséhez — az utasok csomagját mint elkapkodták az orra elől. Annyi sütni valója Gyurinak is volt, hogy üres marokból még bagót sem lehet kivenni. Gyurinak hát szakítani kellett az állomással. Akarva, nem akarva, — az alábbiak szerint inkább akarva — boldogabb éveinek emlékeihez, — a mozgalmas és nem ritkán zajos állomáshoz, hűtlen lett Gyuri. Vagy talán nem is Gyuri lett hűtlen az állomáshoz, hanem ez hozzá? Ki tud a kövekkel beszélni? Kinek van Orpheus hangja? Ha Gyuri beleenyugodott a viszonyok illetően változásába, nyugodjunk bele mi is. Talán több szomorúsággal tesszük, mint tette Gyuri. Mielőtt azonban beleenyugodnánk, lássuk miért változtak illetően a viszonyok? Jót tett-e az állomás ami Gyurikkal? Mert ha jót tett, akkor nemcsak Gyuri arca derül mosolyra, hanem a miénk is.

Az utas kiszáll a szigetvári állomáson. Jó, ha kiszállt menjen haza, — vagy ha idegen, valamelyik vendéglőbe. Jó-jó, de mivan a csomagjával? Az utas kiabál: hordár! hordár! „Hordár!“? Az ur bizonyára idegen? Szigetváron nincsenek hordárok. Tessék csak saját kezűleg megfogni csomagját, vagy csomagjait és kivinni az állomáson kívül, talán ott akad vagy egy gyerek, vagy a szállodák házi szolgálja közül valamelyik, — aki elviszi csomagját, vagy csomagjait. Na ez szép. Kérem én országgyűlési képviselő vagyok, nem szoktam csomagokat hordani még Pesten sem, — a hol százával szállunk ki a vonatból. Akármilyen képviselő, is az ur, itt más választás nincsen, mint vagy a kupéban hagyja a csomagjait, vagy saját kezűleg viszi az állomásból ki, — mert itt egy száll hordárt sem talál. Hogyan, hiszen ezelőtt volt itt hordár? Én már többször jöttem Szigetvárra és mindig volt egy vörössapkás hordár a vonat érkezésekor, hova lett az? Volt, — nincs, egyenlő a semmivel, — a nullával, ezek pedig nem segítenek csomagot szállítani. Adja ide a nagyságos ur, egyik csomagját ki viszem én, — a másikat hozza maga, — mert ha sokat évődünk a hordár dolga felett, a vonat elviszi a csomagokat, rövid az egy perc. Így is történt. Miért történt így? Mert Gyuri hordárt kizárták az állomásból. Ki, vagy mi zárta ki? Azt mondják — és nem csak mondják, hanem az állomáson kiszégezve mi is láthatjuk — hogy a szabályok,

— vasuti üzletszabályok zárták ki Gyurit. Szép: tehát szabály egyeseket tisztességes keresetétől elzárni.

Gyuri hordárral a szabály igazságtalanul bánt el. Elvette azt a bizonyos koronát és koronákat, — amit a képviselő ur, — de még más ur is adott volna Gyurinak esomagjának szállításért. Azért szólunk koronáról, mert Szigetváron a hordár nem csak az állomásból vitte ki a esomagot, hanem az állomáson kívül, tovább a városba; — a minnek az oka nem csak az urak, hanem a esomagok nagysága és a cél távolsága szerint is emelkedett. Am de Gyuri kiheverte megbántását, mert mint fent említve volt arca derült, megelégedett. — Hogy áll a dolog az urral? Valjon annak az arca is megelégedett? Lehet mert megmaradt a koronából valami. — Itt a hiba. Rájöttünk, akár csak a gyöngyös a vak tyúk igazságtalanságára. — Lássuk: ha saját kezűleg viszi az ur esomagját az állomáson kívül akkor is ugyanazt a díjat fizeti a tovább szállításért mintha Gyuri hordár hozta volna a kupéból, mert azzal a gyerek, vagy a házi szolga, nő de meg az ur belátása sem gondol, hogy 20—30 lépés különbségért díjkülönbözet állhason elé: — ha valahol egy vasuti szolgát megfoghat az ur és azzal viteti ki az állomásból annak is csak kell valamit fizetni a mi a most mondott elvél fogva nem vonható le a tovább szállítótól. Világos, hogy — erkölcsi veszteséget nem is számítva — anyagi veszteség van így is úgy is. — Ezért szomorubb a mi arczunk, mint a Gyurié. Mert vesztesek egyedül mi vagyunk. Hogyan? Hát a Gyuri koronáival mi történik? Gyuri „egy“ a sok hordár közül — Jó, hogy nekünk csak egy Gyuricánk van — és olyan becsületes természete van, hogy a szállítandó tárgyakban nem válogat.

Gyuri most koporsót és ravatalt, nő meg ünnepi alkalmakkor ezimbalmot és bőgőt hordoz, tehát kenyerét megkeresi így is. Az utazó ur esete pedig mindennapos az állomáson. — Ne legyünk tulságosan szigorúak a szabályok gyártásában, mert hamar egyoldalúságba esünk. Ami Pesten és a nagy városokban talán jó szabály, az a mi Szigetvárunkhoz hasonló kis városokban káros és méltánytalan lehet.

Színház.

Jönnek a színészek.

Thália vándor apostolai a magyar nemzeti kultúra lelkes terjesztői ez évben mesze tájról érkeznek hozzánk. Ugyanis febr. hó 1-én indítja utnak társulatát Ó-Becséről Szilágyi Dezső színigazgató. A hosszú és fáradtságos utazás után az első előadás febr. hó 3-án lesz nálunk a Korona vendéglő nagyszínházban.

Az igazgató hozzánk intézett levelében, valamint a „Színházi jelentés“-ben számos újdonság előadását ígéri. Mi elhisszük neki. Sőt bizalmunkkal előre is megajándékozunk e társulatot, azon kellemes reményben, hogy nem fogunk csalódní.

Szilágyi, ki Somogy, Baranya, Zala és Tolna megyék színigazgatója, most jön először városunkba s ez uton is kéri a t. színpártoló közönség jóindulatát s ígéri, hogy legfőbb törekvése lesz a közönség megelégedését és bizalmát kiérdemelni.

Mi ismerjük Szigetvár és vidéke derek

színpártoló közönséget s jól tudjuk azt, ha Szilágyi direktor szavát állja és társulata megfelel az igényeknek és a hozzáfűzött vázlatoknak, akkor a mi közönségünk megkedveli és szereti őket és tőle telhetőleg pártolni is fogja.

Eddig a következők béreltek:

Hegyessy János, dr. Perczel Győző, dr. Kriszt Béla, Farkas Gyula t. főb., Nagy Ernő, dr. Berkes Mór, dr. Ujházi Hugó, dr. Szily Adám, Duchon Ödön, Ocsodál János, Ocsodál Gusztáv, Mandeville Frigyes, Weisz Erzsike, Weisz Bella, Ujházi Lajos, Salamon Jenő, Nagy Károly, Krizsán Ferencz, Bali Sándorné, Stefán Gyuláné, Ullmann Zsigmondné, Singer Arminné Kollin Izideráné, Lewin Kornélia, dr. Szendrődy Károly, Hőnig Aladár, Hergler József, Kozáry Edéné, Neumann Lipótné, Jankovics Gyuláné, Bretter Ferencz, összesen 46 bérelt.

A heti műsor a következőképpen van megállapítva. Első bemutató előadásként febr. 3-án Szombaton színe kerül „János vitéz“ (bérl. 1 sz.). 4-én Vasárnap délután félhelyárakkal a „Vereshaju“ este „Kukoricza Jónás“ (bérl. 2 sz.) 5-én Hétfőn „Sötétség“ (bérl. 3 sz.) 6-án Keddén Smólen Tóni. (bérl. 4 sz.) 7-én Szerdán „Csöppség“ (bérl. 5 sz.) 8-án Csütörtökön „Hajduk hádnagya“ (bérl. 6 sz.) 9-én Pénteken „Fősrény“ félhelyárakkal. 10-én Szombat „Bolygó görög“ (bérl. 7 sz.) 11-én Vasárnap másodszer adatik János vitéz. (Bérl. szünet).

Miután a fenti műsor elég jól van összeválogatva, tehát már az első pár napokban is megfogunk győződni a társulat működéséről s ha a működést siker koronázza, úgy szeretjük hinni, hogy városunk színpártoló közönsége erkölcsi és hazafias kötelességének tartja, hogy a bérlők számát minél jobban szaporítsa. S akkor biztossá a társulat itteni existenciáját azzal is, hogy az unalmas hosszú téli estéken kik esetleg nem is bérelnek, de minél gyakrabban és többen látogassák a színházat, hol a kellemes hasznossal egybekötve, szórakozva művelődhetünk és tanulhatunk.

Ebben a reményben várjuk mi ide a színtársulatot.

A közönség köréből. *)

Néhány szó a turbéki utról!

Tisztelt szerkesztő Ur!

Szíves engedelmével b. lapjának rovatát ezuttal egy közérdekű ügy érdekében bántorkodom igénybe venni, előre becsajtom hogy ezen soraimban csakis mint magán egyén nyilatkozom.

Isten jóvoltából már 12 éve lakója és polgára e városnak s öt éve szőlőtulajdonos vagyok Turbékban. Mint kisbirtoka iránt élénken érdeklődő gazda, az év minden szakában legnagyobb részét gyalog teszem meg ez utat s eltekintve a szép nyári időnyt, amely nagyobb esőzésnél szintén próbára teszi az emberi türelmet és szervezetet, az ősz, tél és tavaszról nem is szólva, mert az különösen az 1905. folyton esős ősze és 1906. év nedves tele által, úgy a kocsis, de a gyalogjárdán való közlekedést majd lehetlenné teszi, — igen sokszor elgondolkodtam fárasztó meneteléseim közben, vajjon nem lehetne-e ezen tarthatlan tatar állapotokon valami módon segíteni? illetve ezen állapotokat türethetőbbé tenni?

Mert hiszen egy kis jó akarattal párosult egyetértéssel, áldozatkészséggel, ha a jó szándék az érdekeltekben is megvan, azt lehetlenségnek nem találom. Azzal is tisztában vagyok, hogy találkoznak majd egyesek, kik minden ily törekvést fölöslegesnek tartanak, de a jobbat elvégre mindenki szívesen veszi.

*) E rovatban közérdekű felszólalásokat díjtalanul közlünk, de a felelőség a beküldőt terheli.

Miután a modern szőlőművelés nemcsak szakértelmet, de nagy anyagi áldozatokat is követel s ha a telepítések ily mérvben folytatódnak, néhány év múlva a jól kezelt turbéki szőlők Isten áldásával nem megvetendő minőségű s nagyobb mennyiségű bort szolgáltatnak, melynek mielőbbi értékesítése szerintem a termelő főcélját képezi.

De tekintve az 1905/6 évi, igaz rendkívüli időjárást s járhatlan utakat, melyeken a szállítás teljes lehetlenné vált, hogy ily eseteknek legalább a jövőre elejét vehessük, felsorolom röviden azokat a tervet, melylyel azt megvalósíthatónak tartom:

Miután a gyalogjárda (melyen sok kocsis és szán nyomát is láttam!) talán létesítése óta nem lett ápolva, karban tartva, heismerve azt is, hogy pénzben és kőben szegények vagyunk, s a turbéki út agyagja pedig ha átázik oly sikamlós még nyáron is, hogy csuszkalva életveszélyes azon a közlekedés.

Tehát elsősorban a három vízi-árokknak alapos széles és mély kitisztítását ajánlom, úgy hogy a járda két oldalán levő árkokból kikerülő föld fele részé a járdára kerülne, ezáltal az domboruan felmagasítandó lenne, hogy a víz arról azonnal a árkokba folyva nem állana meg, pocsolyákat képezve a járdán, ami az érintett földtulajdonosoknak sem válna kárára. Ugyancsak a kocsis ut is ezáltal bár keskenyebb, de domborítható lenne, emellett a vízmosásoknak is kellő lefolyást kellene biztosítani. Ez mindaddig csak a földmunkára vonatkozik, de hogy az ezáltal teljesen megfelelően, ajánlanám egyelőre a járda felületét legalább egy méter szélességben kavicsos 6—8 cm-teres rétegben felszórni, ugyanezt egyelőre a legrosszabb helyén a kocsisutnak két méter szélességen alkalmazni vastagabb kavics rétegezéssel.

Mindezekhez talán sokan kérdeik a kő anyagot honnan vesszük? erre nézve is megvan a kedvező kilátás és alkalom, mint magán uton értesültem Ibfán — Jeszenszky földbirtokostól a vasutársaság, annak területén levő kavics bányát 30 évre kibérelte, s oda vasuti vágányt vezet, s így Almamelék állomásról már könnyen és talán elég jutányosan juthatnánk kavicsához. Tehát a legnagyobb akadálylyal is megküzdhetnénk.

Ezek után mindenesetre az illetékes főszolgabírói hivatal, városi hatóság az összes érdekelt községek, föld és szőlőtulajdonosok belevonása illetve támogatása, azok együttes jóakaratu, egyöntetű működésével hiszem hogy ezélt érünk.

Ha azonban szerény tervemnél ezélszerűbb megoldást bárki is ajánlana, úgy a magam részéről mindenkor legnagyobb készséggel járulok hozzá az engem megillető rész erejéig, annak mielőbbi megvalósításához.

Kozáry Ede.

Kiadja a szerkesztőség.

Lakások kerestetnek

A kik a febr. 2-án (pénteken) délelőtt a 10 órai vonattal érkező Szilágyi Dezső színtársulata tagjainak hajlandók lakást bérbéadni, kéretnek, hogy jelzett időben a vasuti állomásnál várakozzanak.

Eladó

egy jól jövedelmező, legújabb mintákkal berendezett

előnyomda,

ugyszintén egy

phonográf és grammophon.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Virágüzlet - megnyitás.

Van szerencsém a t. közönséget tudatni, hogy Szigetvárott a báró Biedermann Rezső utczában az ifj. Schuller-féle házban,

virágüzletet

nyitottam, ahol élővirágcsokrok, koszoruk, idényre való tekintet nélkül bármily alakban, rendelés után készíttetnek. Ugyszintén saját készítésű műkoszorúimat és szoba-disznek preparált Cycas-pálma ágaimat és koszoru szallagjaimat felirattal vagy annélkül jutányos árért ajánlom. Cserépvirágok és disznövények folyton kaphatók. A kora tavaszal pedig csiraképes konyhakerti és virágmagvaimat ajánlom.

A t. közönség pártfogását kéri
tisztelettel

Gyenis Lajos
műkertész.

DEUTSCH DAVID FIA

MÁGNÁS

VÁSZNA

SZIGETVÁROTT

Törv. védve 18074 sz. alatt

Háziasszonyok!

Minden háztartásban nélkülözhetetlen!

Ingek és ágyneműekre
a legjobb és legtartósabb a

M Á G N Á S

v á s z o n !

1 vég (23 mtr.) 30 rőf 14 korona.

Egyszeri megrendelés
a legjobb ajánló levél.

Kizárólagos eladási jog.

M E G H I V Ó .

A „Szigetvári Segély-Egylet Szövetkezet“

t. cz. tagtársai

az 1906. évi február hó 4-én délelőtt 10 órakor

a „Korona vendéglő“ nagytermében tartandó

XXXIV-ik évi RENDES KÖZGYÜLÉSRE

tisztelettel meghívottnak.

Közgyűlés tárgyát képezi:

1. Jegyzőkönyvi hitelesítők választása.
2. Igazgatóság jelentése.
3. Felügyelő bizottság jelentése.
4. A mérleg 14. tétele alatti összeg feletti határozat.
5. Igazgató, esetleg helyettes igazgató, 4 esetleg 5 igazgatósági és 4 felügyelő bizottsági tag választása.
6. 1901. évi társulat felszámolása.
7. Az 1906. évi társulat megalakulása.

Szigetvár 1906. január hó 18.

Az igazgatóság.

Legjobb
készítményű
BUTOROK
minden kivételben, óriási
választékban rendkívüli olcsó áron
kaphatók :
Fehér Béla
butorraktáraiban
PÉCSETT, Apáca-u. 2. sz. a.
a takarékpénztári palotában.

A „SZIGETVÁRI SEGÉLYEGYLET SZÖVETKEZETTŐL.“
ALAPITTATOTT 1872.

FELHIVÁS.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni,
miszerint a

34-ik ÉVTÁRSULATRA

mától fogva mindennap az intézet helyiségében egész
1906 márczius hó végéig részvényeket jegyezhetnek.

Az előjegyzésnél minden részvény után 20 fil. beiktatási díj fizetendő.

A fizetések 1906. január 1-től kezdődnek.
Szigetvár 1905. október 17-én tartott ülésből.

Szabó Sándor
ügyvéd-titkár.

Oscodál Gusztáv
h. igazgató.

MEGHIVÓ.

A „Polgári Önsegélyező-Egylet Szövetkezet“

t. cz. tagtársai

az 1906. évi február hó 11-én d. e. 10 órakor

saját helyiségében tartandó

IX. RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE

tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyát képezi:

1. Vezérigazgató jelentése, a mérleg bemutatása.
2. Felügyelő bizottság jelentése.
3. 1906. évi társulat megalakulása.
4. Vezérigazgató, aligazgató 10 igazgatósági tag és 4 felügyelő bizottsági tag választása.
5. Könyvvezető és pénztárnok fizetésének megállapítása.
6. Netáni indítványok tétele.
7. Jegyzőkönyvi hitelesítők kijelölése.

Szigetvár 1906. évi január hó 19-én.

Az igazgatóság.

A szigetvári „polgári önsegélyező-egylet szövetkezet,“ mérleg és vagyon kimutatása 1905-ik évről.

Folyó sz.	VAGYON	Egyesen		Összesen		Folyó sz.	TFHER	Egyesen		Összesen	
		K.	f.	K.	f.			K.	f.	K.	f.
1	Pénzkészlet 1906. Január hó 1-ére			4768	14	1	Az 1901. év társulat vagyona:				
2	Adóslévél			3887	46		1401 részvény tagdíja 5 évre	72852	—		
3	Tagdíj hátralék 1901 évi társulattól	838	—				ennek osztaléka	11208	—	84060	—
4	„ „ 1902 „ „	1704	—			2	Az 1902. év társulat vagyona:				
5	„ „ 1903 „ „	1750	40				2213 részvény volt				
6	„ „ 1904 „ „	1595	80				12 „ elszámolt	298.60			
7	„ „ 1905 „ „	1375	—	7263	20		2201 részvény 4 évi befizetése	91561	60		
8	Késedelmi % 1901 „ „	84	41				ennek kamata	11445	20	103006	80
9	„ „ 1902 „ „	202	75			3	Az 1903. év társulat vagyona:				
10	„ „ 1903 „ „	194	62				1815 részvény volt				
11	„ „ 1904 „ „	200	35				13 „ elszámolt	170.20			
12	„ „ 1905 „ „	86	42	768	55		1802 részvény 3 évi befizetése	56222	40		
13	Kamat iratdíj és késedelmi % 1901 évi társ.			1115	43		ennek kamata	5406	—	61628	40
14	„ „ 1902-1905 é. társ.			6320	32	4	Az 1904. év társulat vagyona:				
15	Postatakarék betét			200	—		2787 részvény volt				
16	„ „ kamata			6	67		10 „ elszámolt	104.00			
17	Berendezés 625.98 62.59 (10%)			563	34		10 „ elhárult	36.00			
							2787 részvény 2 évi befizetése	57553	60		
							ennek kamata	3873	80	61427	40
						5	Az 1905. év társulat vagyona:				
							2815 részvény volt				
							40 „ elszámolt	157.90			
							5 „ elhárult	5.00			
							2770 részvény 1 évi befizetése	28808	—		
							ennek kamata	997	20		
							2815 részvény beirási díja	563	—	30368	20
						6	Kamat 1906 évre				1799
						7	Tagdíj 1906 évre				344
						8	Tartalék alap 1090.73 195.78 (1904)	1286	51		
							elhárultakból	41	—		
							ennek folyó kamata (6%)	80	75	1408	26
						9	Kölesönökért			63200	—
						10	Folyó évi nyeresmény			2508	90
										409751	65

Szigetvár, 1905. Deczember hó 31-én,

Péter Ferencz
pénztárnok.

Tóth István
vezérigazgató.

Szabady Géza
könyvvezető.

Ezen mérleg és vagyon kimutatást mindenben egyezőnek és helyesnek találtuk:

Kardos Gyula
felügy. bizotts. tag.

Farkas Gyula
tb. főbíró felügy. bizotts. elnök.

Farkas Gyula
tanító felügy. bizotts. jegyző.

Kohn Jakab
felügy. bizotts. tag.

Nyomatott Kozáry Ede gyorsajtóján Szigetvárott.